



„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdani na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novije vesti.)

Budimpešta 2. Deželni zbor narodne stranke je sklenil jednoglasno, da vstopi ista v liberalno stranko.

Budimpešta 2. Baron Banffy je mesto umrlega grofa Szápáry-a imenovan višim dvornim hišnikom, s tem je baron Banffy postal členom magnatske zbornice in je radi tega odložil svoj državnozborski mandat.

Rim 2. Komora je nadaljevala razpravo o predlogah političnih zakonov, ne da bi se bilo dogodilo kaj posebnega.

Pariz 2. Komora je sklenila da je interpelacija Counoda o nezakonitosti zadnjih hišnih preiskav odložiti za jeden mesec. Na to je komora nadaljevala razpravo o proračunu.

Pariz 2. Preiskovalni sodnik Paquet je danes popoldne nadaljeval zaslišanje Deroulde-a. Zatrja se, da vlada nameruje razpustiti različne »lige«.

Rim 2. Poročilo, izdano ob 6. uri zvečer, pravi: Papež je preživel dan, ne da bi se bilo dogodilo kaj posebnega in brez bolečin na operovanem mestu. Papež je večkrat na dan zavžil hrane z dobrim tekom. Prebavljanje normalno. Temperatura 37,7, sopenje 23, žila 78. Podpisana sta dr. Mazzoni in Lapponi.

Rim 2. Oficijelno poročilo iz Vatikana, izdano o 11. uri 10 minut predpoludne pravi: 10. ura predpoludne. Papež je po noči spal kakor navadno. Od časa do časa je Sv. Oče zaužil nekaj hrane. Delovanje sapnih in prebavnih organov je normalno. Obvezo so premenili. Na mestu, kjer se je izvršila operacija, ni opaziti nič posebnega. Gorkota trupla 37,5, žila 72, sopenje 22. Podpisana sta dr. Mazzoni in dr. Lapponi.

Rim 2. Ko sta ga danes zjutraj obiskala

zdravnika Mazzoni in Lapponi, je bil papež prav dobre volje. Na vprašanje nekega zastopnika »Agenzie Stefani« sta izrekla zdravnika, da pričakujeta za gotovo, da ozdravi papež.

Rim 2. Papež se počuti trajno zadovoljivo. Rana se je počela celiti.

Madrid 2. Generala Torrala zapro baje danes radi zatožbe, ki je naperjena proti njemu radi kapitulacije Santiago de Cuba.

Javni shod

pol. društva »Edinost« dne 26. februarja 1899. v Šmarjah na Pomjanščini.

(Zvršetek)

Predsednik Mandić: Preidimo torej k drugi točki, k poročevanju o dogodkih v deželnem zboru istrskem.

Govornik je načrtal na kratko, kako se je deželni zbor preselil iz Poreča v Pulj. S tem so bili hrvatsko-slovenski poslanci zadovoljni, v nadi, da se jim bode v Pulju bolje godilo, nego se jim je v Poreču. Varali so se: v Pulju je bilo še huje, nego v Poreču. Naprosil je svojega tovariša, gosp. dra. Matkka Trinajstića, da bi sporočil o zadnjem zasedanju rečenega deželnega zbora.

Dr. Matko Trinajstić je govoril bistveno tako-le:

V prvo Vam se moram zahvaliti na posebnem zaupanju, ki ste mi je skazali s tem, da ste me izvolili svojim poslancem, pokoroči se narodni disciplini in ne da bi bili zahtevali, naj vam poprej razvijem svoj program. No, naš program je jako priprost in jednostaven: to je borba za življenje!

Zlo, ki nas tare v prvi vrsti, je krivični volilni red, po katerem že na 8000 meščanov pri-

je stegnila proti njej in njegovi koščeni prsti so se skoro dotikali njenega krila...

Vsklonila se je... ponosno... mrzlo... Na ustnih se ji je zopet pojavil nasmeh in oči so se zasvetile: »Kaj mi mar, ne poznam te!«

Trdo je prišla krilo z roko, skomiznila z ramami in... srečala sta se!...

Ona je ležno stopala mimo visocih, svetlih steklenih oken trgovskih razložb, koketno pogledovala se zdaj pa zdaj v gladkem steklu, ki je odbijalo nje visoko junonsko postavo je malomarno, odzdravljala ponižnim pozdravom svojih znancev, v nasprotno smer pa je korakal počasi ob palici siv, upognjen starec — on... berač in... nje oče...

Na ulici sta se srečala — oče in hči...

II.

Jesenska megla se je plazila po ulicah in ovijala hiše v svoj vlažni sivi plašč. Izpod neba je polagoma naletaval dež, po mokrem blatnem trotoaru pa so hiteli ljudje in izginjevali v megli.

Temnilo se je, megla se je zgoščala in dež je pral cestni tlak. Električne svetilke so se užgale, odbijale svoj lesk v velicah kalnih cestnih lužah in njih mrtva svitloba se je mešala s pojemajočo svitlobo dneva. Luči v prodajalnicah pa so ugašale druga za drugo in zapiranje težkih železnih vrat na rožljanje ključev je odmevalo v megli.

haja po en poslanec, dočim imajo 25000 kmetov tudi samo enega poslanca. Od toda prihaja, da smo v znatni manjšini v deželnem zboru samem, a v eksekutivnem organu v dež. odboru, gospodujejo le somišljeniki nam nasprotnne stranke.

Hude borbe smo imeli za pravice našega jezika v dež. zastopu. Grozili so se nam, pljuvali na nas z galerij, da bi nas ustrašili in nas primorali, da bi se ne posluževali svojega jezika. Potem, ko so videli, da z grda ne opravijo ničesar, poskušali so z lepa in so nam obljubovali izpolnitev naših zahtev, ako se bomo posluževali italijanskega jezika. Seveda nismo hoteli mi tudi za tako ceno izdati svojega jezika. Saj je prva naša zahteva ta, da priborimo ravnopravnost svojemu jeziku. In tudi to smo vedeli, da Italijani ne bi držali svoje besede.

Potem je prišel znani predlog poslanca dra. Bartolija, da se italijanski jezik proglasi jednim razpravnim jezikom v deželnem zboru istrskem. Večina je seveda vsprejela ta predlog. Nam pa tedaj ni preostajalo drugega, nego da smo zapustili deželni zbor v slovesen protest proti takemu nasilju. Ko pa je cesar nemudoma odrekel svoje potrjenje temu sklepu, smo se mogli zopet častno povrniti v deželni zbor.

Znano vam je, da je bila italijanska večina vsprejela zakon za uvedbo šolskih taks. Mi smo se z vsemi silami upirali tej krivici, a vendar je italijanska stranka trosila nesramno laž, kakor da smo mi — manjšina — uveli ta nesrečni zakon! Hoteli so odvaliti od sebe odgovornost na takem, ljudstvu škodljivem početju svojem.

Nadalje vam je morda znano, da je državni zbor sklenil zakon, po katerem se dajejo brezobrestna posojila onim vinogradnikom, katerim je trtna uš uničila vinograde, toda še le potem, ako se je tudi dežela obvezala za posojila v jednaki meri. Deželni zbor istrski še do danes ni sklenil takega

Naročil je hlapcu, ko je zapiral okna in vrata velike elegantne prodajalne njegove, naj gre k njemu na dom in pove, da ga nočej ni treba čakati z večerjo, ker ima še važnih opravil. Gledal je še, kako je odšel hlapec, stal nekaj časa zunaj na ulici, da mu je mrzel dež rosil obraz, potem pa se je okrenil, odklenil zadnja vrata na dvorišču, ki so vodila v njegov komptoar, privil električno luč in sel k veliki pisalni mizi, po kateri je bilo vse polno trgovskih knjig, računov in pisem.

Vzdihnil je, na lieu se mu je pojavil izraz morečih skrbi in roka se mu je skoro tresla, ko je pregledaval listine in pisal številko.

Že par večerov je ostal sam v komtoaru. Ko so njegovi ljudje že morda snivali doma, je on še slonel nad pisalno mizo in strmel v dolge vrste števil.

Ta števila, ta števila! Skoro ni mogel verjeti, da so istinite, da trgovina res tako propada, kakor mu kažejo te trezne, suhe številke.

In potem je zopet vzel držalo in zopet se je vrstila vrsta za vrsto števil.

Iz predala je vzel nekaj menic. Razložil jih je pred-se in si zapisal termine. In potem je sel k blagajni, preštel denar, zapisal svoto na novo polo papirja ter pregledaval še debelo glavno knjigo in gledal nekaj časa v število. In na to je izpisal svote menic in čelo se mu je omračilo.

PODLISTEK.

Drobiž.

— Piše Poluka. —

I.

Na ulici sta se srečala — oče in hči... Ona lepa, mlada, elegantno opraviljena s ponosno vzdignjeno glavo, z smehom na polnih ustnih...

On star, bled, z sivo brado v stari, ogoljeni, zamazani, raztrgani obleki, s palico v rokah, uklonjen in tresoč se...

Srečala sta se... Medle oči sivega starca so pogledale za trenotek v nje mladi, sveži obraz in vela ustna so mu zadrhtala...

Jo je-li spoznal?... Kdo vé, kdo vé!?

In umaknil se ji je s trotoara. Noga mu je spodrsnila ob kamenu in skoro bi bil pal pred njo...

A ni pal, stegnil je roko od sebe... proti njej... in obdržal se je v ravnotežji.

In ona?

Pogledala ga je za hip, hladno, malomarno, kakor se gledajo... berači...

Pogledala ga je in zaisknilo se je nekaj v njenih temnih očeh in smeh ji je zginil z usten. Lehna senca zadrege legla ji je na obraz in noga se ji je hotela ustaviti...

Starec je omahoval. Njegova suha roka se

zakona in to je najbolji dokaz, kaka prijateljica je italijanska stranka našemu kmetu.

Sličen kričec slučaj imamo na šolskem polju. Vaščani v Plavjah so si iz lastnega nagiba, iz lastnega žepa in z svojimi žulji sezidali šolske poslopje, odgovarjajoče zakonskim predpisom v vsakem oziru. To je gotovo sila redek slučaj požrtvovalnosti in ljubezni do omike, ali glej, še do danes niso mogli doseči zistemiziranja one šole in ne morejo dobiti učitelja. Lepo poslopje, sezidano od žuljev naroda, stoji prazno. V mnogih krajih so šole sicer zistemizovane, na — papirju, ali otvoriti jih nočejo.

Železnica Trst-Poreč bode stala deželo in občine vsega ukupe nad milijon.

Vlada je tirjala garancijo za 700.000 gl.; od tega zneska naj bi prevzela dežela sama polovico, drugo polovico prizadete občine. Pozneje pa so se prvotni načrti premenili v toliko, da je ta svota gotovo prenizka in bi dosegla 1.200.000 gl. Sprememba je v tem, da bi se imela zidati tudi železnica Poreč-Kanfanar.

Nadalje smo predlagali v razpravi o proračunu za šolstvo, da se izreče dež. zbor za osnovo slov. vseučilišča v Ljubljani in pa za to, da bodo spričevala vseučilišča zagrebskega veljavna tudi v tej polovici države.

Imeli pa smo tudi slučaj, ki je kazal, kako italijanska stranka mrzi našo cerkev. Ko je namreč v minolem letu sveti Oče praznoval jubilej svojega mašništva, predlagali smo mi, naj bi tudi deželni zbor istrski — kakor so storili vsi drugi deželni zbori — čestital poglavarju cerkve katoliške. S prvega italijanska večina ni hotela ni čuti o tem. Pozneje pa, ko se se vendar malo bali, da bi jih to kazalo v grdi luči, so vendar sklenili čestitko, ki pa je bila sestavljena tako, da ni proslavljala papeža, ampak le Rim kakor središče italijanstva. Ta čestitka je bila torej bolj pojav irredente, kakor teži sploh vse delovanje njihovo tjakaj čez morje — v Italijo.

Mi pa hočemo braniti svoj obstanek svojo last in geslo nam bodi: proč z irredento! (glasno odobravanje in živio-klic).

Predsednik Mandić je pozval zborovalce, naj se oglašijo, ako ima kdo kaj pripomniti k temu govoru, ali ako ima kdo izraziti kako željo do svojega poslanca.

Prvi se je oglasil Ivan Babič iz Marezig. Priporočal je poslancem, naj se zavzemajo: da se popravi pot iz Lazareta preko Marezig v Truske, da bi se namestil poštni sel, ki bi nosil pošto po vaseh po 2 krat na teden, in da bi se prihodnje volitve za novo občino Marezige ne vršile v Pomjanu, ampak na katerem kraju nove občine same.

Glede prvih dveh želj je odgovoril posl. dr. Trinajstić, da prva skrb bodi ljudstvu, naj se izvoli poštenih mož v občinski zastop in bodoči

«Ne pojde več dolgo tako naprej», je vzdihnil a vendar računal in računal, še ko je zunaj že davnaj potihnil vsaki šum.

In naposled je ustal, zaklenil vrata in odšel. Ozrl se je zunaj na svojo prodajalno in to visoko zaprto okno, ta z železjem okovana vrata so pri medli svitlobi poulične luči tako mrzlo, tako tuje zrla vanj in zdelo se mu je, da je na vratih prilepljen bel list...

«Konkurs!» je zašepetal mej zobmi, zavlil se tesneje v plašč in brzih korakov zginil v gosti megli mrzle jesenske noči...

III.

Visoko se je dvigal tvorniški dim in izginjeval tam pod sinjim nebom v daljavi.

V veliki obsežni tvornici pa so vrveli stroji, sopar je puhtel in sto in sto pridnih rok se je gibalo v ogromnem skupnem delu.

Kako je to migljalo pred očmi, ta velikanska vrteča se kolesa, ti široki vedno se gibajoči jermen, ti veliki valjarji, to nešteto velic in malih strojev. In vmes je šumela voda, ki je izpirala tuje substance in čistila blago, svitli kovinski deli strojev svetlikali so se v vednem gibanju, delavei pa so pazno in enakomerno opravljali svoj posel, tiho in marljivo stregli strojem in vse to delo, to obračanje koles, vrtenje valjarjev in kretanje delaveev se je vršilo redno in natančno, kakor funkcioniranje velikanskega avtomata.

Zdajci je krik, krik strahu in groze, prerezal

župan naj predloži prošnjo cestnemu odboru oziroma poštni direkciji. Poslanei bodo potem radi podpirali ti prošnji. Glede tretje zahtevke je zagotovil poslanec Mandić, da stori pol. društvo »Edinost« potrebne korake.

Ivan Babič iz Babčev je pripovedoval, kako so si vaščani sami zgradili vodnjak, ki je stal 1600 gl. Toda zastoj so vse njih prošnje za kako podporo od strani dežele. Deželni odbor je gluh za to.

Posl. dr. Trinajstić je priporočal, naj obnove svojo prošnjo, toda ne na deželni odbor, ampak na deželni zbor, kjer bodo naši poslanci radi podpirali to prošnjo.

Župnik Milko Šašel je predlagal na to, naj se dež. poslancu dru. Trinajstiću izreče zahvala in zaupanje. Ta predlog je bil vsprejel soglasno in ob splošnih živio-klicih.

Zahvalivši se na izraženem zaupanju, je pozval dr. Trinajstić zborovalce, naj izrečejo danes jasno in slovesno, da-li pritrujejo temu, **da se hrvatski in slovenski poslanci v deželnem zboru istrskem vedno in dosledno poslužujejo svojega materinega jezika?**

V tem hipu je uprav zagrmelo med zborovalci: **Da, da, le v slovenskem in hrvatskem jeziku!**

Župnik Tomšič, utemeljeval nustopno resolucijo:

»Javni shod, zbran v Šmarjah dne 26. februarja 1899, prosi slavno c. k. okrajno glavarstvo v Kopru, naj imenuje v komisijo za reševanje reklam glede volilnih list, pravične in poštene može, in sicer v enakem številu iz obeh strank«.

Resolucija se je vsprejela soglasno.

Člen dosedanjega upraviteljstva občine, Anton Glavina je pojasnjeval, kako se je prejšnji občinski zastop branil prevzeti garancijo za istrsko železnico. Potem pa je došel neki gospod, ki je grozil, da bode občina prisiljena prevzeti garancijo za rečeno železnico. Te grožnje se je upraviteljstvo ustrašilo in je prevzelo garancijo. Govornik bi torej želel vedeti, da-li je res, da se more občina siliti v tako garancijo.

Dr. Trinajstić je rekel, da je njegovo prepričanje tako, da upravni svet ni imel pravice prevzemati garancije. Dr. Laginja pa da meni celo, da tako siljenje bi bilo opravičeno le tedaj, ako bi imeli poseben dež. zakon za to. In ker ni takega zakona, da bi se moralo popred povprašati občanarje in sicer bi se morali izreči $\frac{2}{3}$ istih za garancijo, da bi bilo to obvezno.

Odvetnik dr. Rybář je razjašnjeval razmere na naših oblastih in se je še posebno skliceval na dva najnovejša kričeca slučaja na okrožnem sodišču v Rovinju in na dež. sodišču v Trstu, oziroma na nečuvno postopanje dveh italijanskih braniteljev, katera sta zbežala iz dvorane iz gole sovražnosti do našega jezika.

jednakomerno tvorniško bučenje. Delaveem je zastala kri.

Nesreča! Kje?... Komu?!

In stroji so ropotali in jermenje je rezalo zrak, tam pa je veliko, gigantsko kolo vrtilo krvaveče truplo človeško z seboj. Ob bližnjo steno ob tla in široki jermen, ki je tekel ob osi kolesa je kazal velike rudeče lise...

In delavei so bledih lic hiteli na prizorišče.

Grozno! Grozno!...

«Vsaki na svoj prostor, da se ne pripeti še kaka nova nesreča!» je zakričal paznik in delavei so odhiteli, le nekaj jih je ostalo.

Prihitel je ravnatelj, prihiteli še drugi izmed oboja...

S trudom so ustavili kolo in odvili jermen. Kri je curljala s kolesa in delala mlake na tleh, na steni prilepili so se možgani s koščekom temena in las, mej stroj zaplelo se je nekaj zmečkanih udov in raztrgane krvave obleke, na tleh pa so ležali krvavi, še kadeči se kosi človeškega telesa.

Grozica je tresla gledalce, ostrmeli so in otrpnili. Oni raztrgani, razmesarjeni in razmečkani kosi njih sobrata, oni leskeči s krvjo obliti kovinski deli pa so jim govorili, pretili jim:

Varuj se, varuj se, morda tudi tebe doleti ta osoda!...

Zunaj pa se je mirno dvigal tvorniški dim in visoko pod sinjim nebom izginjeval v daljavi...

Iz teh dveh slučajev je tudi razvidno, kaka prijateljica so nam Italijani. Toda krivi smo res tudi mi sami, da nas tolčejo, krivi zato, ker nastopamo premalo samozavestno. Govornik je povdarjal posebno, da bi morali bolj energično nastopati proti nastavljenim uradnikom, kajti oni so plačani za to, da služijo vsem, in so tu radi nas in ne mi radi njih. Mi se jih ne smemo bati in se siliti govoriti znjimi po italijanski. Marveč tirjati moramo povsodi, naj govore z nami v našem jeziku. Žalostno je, da vlada nastavlja takih uradnikov, ki ne umejo ali nočejo umeti našega jezika. Predlaga torej resolucijo, da se pozivlja slavna vlada, naj pošilja v te kraje, ki so po veliki večini slovenski, le takih uradnikov, ki poznajo in umejo slovenski jezik!

Ta resolucija se je vsprejela soglasno.

Ker se ni nikdo več oglasil za besedo, zaključil je predsednik zborovanje s ponovnim pozivom do navzočih, naj stopijo v volilno borbo z vso samozavestjo, in s trikratnim živio-klicem do presvetlega cesarja, kateremu klicu so se zborovalci navdušeno odzvali.

Po zborovanju smo se še zbrali v prijateljske pogovore v tamošnjih dveh gostilnah. Vrstili so se navdušeni govori, a v naše najveseleje iznenadenje so nas vrli domači mladeniči razveseljevali z lepim, pravilnim slovenskim petjem. To je bilo res nepričakovano veselje. Čast gospodu pevovodji, hvala mu na njegovem trudu.

Ponavljamo še enkrat, da se je to godilo v istem Šmarju, kjer je bilo še pred par leti prežalostno.

Naj bode torej materialni uspeh prepotrežih volitev tak ali tak, to jedno je gotovo, da se tudi tu bližamo osamosvojenju z orjaškimi koraki.

Bratom na Pomjansčini prirčen pozdrav in prirčna hvala na prirčnem vsprejemu!

Politični pregled.

TRST, 3. marca 1899.

Še enkrat o dopolnilni deželnozbornski volitvi v Gorici. Mi smo že povdarili, da goriški Lahoni nimajo prav nobene pravice do posebnega triumfovanja na volitvi naslednika grofu Franu Coroniniju. Mi smo tudi uverjeni, da Italijani ne čutijo v resnici onega »zadoščenja« v srečju, kakor je kažejo na jeziku in po — laških listih. Po takem ne moremo pritrditi tudi onim, ki govorijo o groznem porazu laških konservativcev in o totalni obnemoglosti istih.

Naše prepričanje nam pravi drugače. Tudi če so res postavili kandidata, vendar je za nas gotova stvar, da niti mislili niso na zaresno borbo. Za to menenje govori že fakt, da so postavili kandidata še le v zadnji hip, ko niti ni bilo več možno kaj storiti! Naj se misli o laški konservativni stranki, kar se hoče, ali tega naj nam ne pripoveduje nikdo, da ta stranka nima mej volilec goriškimi več nego 4 pristaše! Taka trditev je nezmišljena, absurdna. Saj je gotovo le laških duhovnikov 20 do 30! Zato trdimo mi vedno in vedno in ostajemo pri tem, da se laška konservativna stranka sama in hoté obsoja v obnemoglost! Da ne stori ničesar, ker **noče** storiti, ker sočustvuje z laškimi liberalci, ker jim noče delati neprilik v njih borbi proti vsakemu narodnemu pravu Slovencev! Nimalo neverjetno se nam ne zdi torej domnevanje, ki nam je je izrekel jako razsoden mož, domnevanje namreč, da se laški konservativci se svojo v zadnji hip proglašeno kandidaturo le hoteli vzbuditi in vzdramiti laške volilce, da so jim postavili le nekako strašilo — da so torej hoteli le koristiti italijanski stranki.

Zakaj pa niso prišli na volitev? Kako naj si tolmačimo dejstvo, da niti laški duhovniki niso prišli glasovat za konservativnega kandidata Baubello?!

Ako bi ne bilo Slovencev, potem bi seveda že bilo prask med njimi, ali ker so Slovenci tu se svojimi težnjami, pa so Lahi v sovražstvu do nas — vsi jednaki! To njih sovražstvo se visoko dviga nad vse — konservativno prepričanje.

Carinarska zveza med Avstrijo in Nemčijo. Misel na tako zvezo roji neprestano po glavah onim, ki bi raje danes nego jutri podrli vse mejnike mej obema državama in z mejniki vred tudi zadnjo sled samostojnosti naše države. Jeden

takih čestilcev bodoče slave vsenemške ideje in — vazalstva avstrijskega je tudi moravski poslanec in znani dolgogovornik v taboru obstrukcijskem, dr. Lecher, ki je zopet na zadnjem ljudskem shodu v Opavi menil, da naj Avstrija v Nemčiji išče tržišča za svoje produkte. Ne treba praviti, kakov nezmisel je to že z ozirom na razvoj trgovine in industrije v Evropi. Nemčija sama išče po vsem svetu, sosebno na skrajnem Vstoku in v Afriki, novih kupovalcev za svoje izdelke, a mi naj bi iskali kupovalcev v isti Nemčiji!! Čudno se vrte misli v glavah teh pangermanov, ali vrte se okolo velikonemške ideje. Le-tej bi se morali podrežati vsi interesi: gospodarski in oni državne samostojnosti. Carinarska zveza med Avstrijo in Ogersko značila bi gospodarski polom za Avstrijo, kar prav plastično opisuje dunajska »Information«. Čim bi padli carinarski mejniki, ki ščitijo našo industrijo, udušila bi poslednjo nemška industrija popolnoma. Leto ne bi minolo po začetku carinarske zveze med Avstrijo in Nemčijo in ugasnili bi $\frac{2}{3}$ avstrijskih plavžev in zaustavile bi se $\frac{3}{4}$ koles po naših tovarnah. Investirani kapital pa, v kolikor ne bi bil zgubljen, bi romal preko mej države. In kaj bi se zgodilo še-le iz delavcev? To jedno je torej gotovo, da bi za to polovico monarhije carinarska zveza z Nemčijo značila — brezprimerno katastrofo!

Na posl. Lecherju, ki je, ako se ne motimo, celo tajnik neke trgovinske zbornice, imamo žalosten izgled, kako je nemški fanatizem udušil ne le avstrijski patrijotizem, ampak tudi najelementarnejšo obzirnost do lastnih vitalnih interesov gospodarskih.

Domače vesti.

Naznanje. Politično društvo »Edinost« je za Trst in Istro važna trdnjava. Od tu prihajajo impulzi za narodne političke akcije, v tem društvu se izdajajo navodila za volilne borbe; ne le za moralno podporo se zatekajo ljudje naše stranke v to društvo, ampak po vsega družega, česar ne more pogrešati nobena stranka. Kdor ve, kako težko je gada loviti z — golo roko, ta nas ume, kaj smo hoteli reči. Tega pa ne treba praviti, da društvo ne more dajati, ako — ne dobiva. Pred vsem mu treba mnogo udov. Bodi torej hitro povedano: v razmerju se svojo važnostjo ima naše društvo vse premalo udov. To neveselo dejstvo in pa neizogibna potreba, da se društvu pomnože dohodki, sta prisilila odbor, da je na zadnjem obnem zboru predlagal tako preuredbo členarine, da pristopi lahko vsakdo, da se tako število pomnoži vsaj na 500. Ta številka pa bi bila še vedno prava malenkost za preko 200.000 Slovanov, bivajočih v Trstu in Istri.

Členarina je razdeljena tako-le: Za I. razred 6 gld., za II. razred 3 gld. in za III. razred 1 gl. Ta razredba morda ne ugaja temu ali onemu, toda po našem skromnem menenju je popolnoma prav, da je slavni občni zbor stvar tako ukrenil, kajti to ni bilo primerno, da sta priprosto delavec in imoviteji razumnik dosedaj plačevala čisto jednako svoto. Apelujemo torej do patrijotizma vseh rodoljubov naših, naj našemu društvu ne odrečejo prepotrebne podpore, blagovoljno uvažujé fakt, da potrebe, neizogibno spojene z našimi političskimi in narodnimi borbami, ne prestando in sedaj še posebno trkajo na vrata društva.

Še enkrat torej, dragi rodoljubi, prosimo Vas, uvažujte: od vseh strani se zatekajo v naše društvo in mnogo in mnogo je slučajev, ko pomaga ono, na tihem, ne da bi znal kdo za to, ali tudi njemu se slednjič razbija vsa dobra volja ob trpkosti ali goli resnici, da, kdor ne dobiva, ne more dajati!

Da se olajša upisovanje v to društvo, je odbor naprosil uradnika »Delalskega podpornega društva«, ulica Molin piccolo, naj tudi on vsprejema člene, ter naj istim izdaja začasne pobotnice.

Delajmo, dokler je še čas za to, da se ne bomo kesali, ko bode — prepozno.

Laško gospodarstvo. Govoré o gospodarstvu prejšnje laške uprave v občini Boljun in o sklepu sedanjega zastopa iste občine, da se rezultat izvršene revizije predloži državnemu pravdnistvu v Rovinju, opaža »Naša Sloga« povsem umestno: Vi, gospoda Italijani, ki krstite Slované z barbari, pogledajte malo okolo sebe, povprašajte in videli bo-

dete, da-li je v jedni sami občini, nahajajoči se v naših rokah, možen sklep, sličen temu! Ali pristoji izraz »barbari« nam, ali vam? Vi, ki prirežate sestanke v Trstu in v drugih mestcih, pa se posvetujete, kako bi istrskega Slovana izbrisali iz knjige živih; vi, ki na teh sestankih delate sklepe, da nas po geslu: »Ejciamus eos foras« vržete iz dežele; vi, ki nam — zaslepljeni po strasti — kratite vse ono, kar uživata sami že davno, dasi ste v manjšini, vi, položite roko na prsa in odgovorite nam: ali bi ne bilo pametneje in koristneje, ako bi prirejali shode in se posvetovali o »poštenem upravljanju« z občinskim imetjem; ako bi razpravljali o tem, kako bi ozdravili gnjav, ki se nahaja v vaših občinah; kako bi prišli v okom sleparijam, ki se dogajajo v vaših upravah?! Vi, ki imate v svoji sredi vsakovrstnih doktorjev, morali bi se posvetovati, da bi našli leka proti tej kužni in nalezljivi bolezni!

Za danes naj zadošča, drugi krat vam bočemo priporočiti recept, čeprav nismo doktorji. Ako se boste hoteli poslužiti tega recepta, ozdravite gotovo nekatere občine svoje od omenjene bolezni.

Naslednikom pokojnega dra. Costantinija v deželnem zboru istrskem je določen njega sin, odvetnik Konstantin Costantini. »Piccolo«, ki ve vse in najbolje, zatrja, da sin prevzame vso političko dedščino očeta. Mi verujemo sicer do pičice, da to jabolko ni padlo daleč od drevesa, ali glede političkih dedščin moramo vendar pripomniti, da hodijo ista včasih svoja posebna — čudna pota. Zlasti v skupini Pazin-Labinj-Plomin bi se utegnili zgoditi v nedoljni bodočnosti, da srečnemu dediču smukne dedščina iz rok.

Dva študenta iz ustanove Ravnikarjeve sta razpisana z začetkom drugega semestra šolskega leta. Pravico do teh štipendijev imajo v prvi vrsti mladeniči iz škofije tržaško-koperske, ki se hočejo posvetiti duhovskemu stanu.

Poznani prijatelj! Pišejo nam: Vaš poznani prijatelj je bil na pogrebu nepozabnega župnika Černe-ta tako razburjen, da ni mogel več prenašati soparne (in to po zimi!) temperature! V obližju pokopališča se je razsrdil celo nad e. k. redarji, mené: »Ste guardie no fa altro che confusione« (!) Gotovo je menil, da ga y Barkovljah nikdo ume, ali — i tu je bil nekdo, ki je razumel »il dolce del sì« in tako je gospod Jurica — pardon: poznani prijatelj, zopet enkrat prišel v toli zoperno mu »Edinost«!!

Kaj pa naj bi naredili redarji, ako je masa ljudstva taka, da se mora zaustaviti vsaki promet — tramway, vozovi itd. — kar se je dogodilo o rečenem pogrebu?! Masa je masa, naj bode slovenska ali laška in proti takemu morju ljudstva se ne da kar zapovedovati, tudi ako bi kričal gosp. Jurica sam!

Ob 2. uri in pol že so ljudje drli v voze tramwaja, tako, da ni bilo mogoče dobiti prostora! Istotako se je godilo z omnibusi, ali vse je bilo premalo, in velika masa je morala hiteti peš, ako je hotela prisustvovati sijajnemu sprevodu moža: duhovnika-narodnjaka! Vprašal sem bil sprovednike tramwaja, so-li vedeli kaj o tem pogrebu, a odgovorilo se mi je, da — ne! Škodo so trpeli društvo tramway in ostale tvrdke; in vse to, ker ne čitajo — »Edinosti«. Čitajte torej »Edinost«, kakor jo čita naš poznani prijatelj!

Drugi poročevalci.

Iz sv. Antona nad Kopro nam pišejo: Izpolnjena je naša želja. Prišel je zaželjeni dan, ko so pričeli v naši vasi zidati novo šolsko poslopje v spomin 50-letnice vladanja našega previtlega cesarja. Danes, dne 27. februarja 1899., se je postavil temelj. Blagoslovil ga je naš veleč. g. župnik Ivan Pipan. Na tej slavnosti, spojeni se sv. mašo, so bili navzoči vsi občinski zastopniki.

Šolsko mladino je spremljal učitelj iz cerkve na mesto, kjer se bode zidalo šolsko poslopje.

Dovolite, da nekaj pripomnimo tu! Leta 1865. smo sezidali malo šolsko poslopje za silo. Izročili smo je, kakor prvemu učitelju našemu, gospodu I. Schlunderju. Ta gospod je bil pri nas tri leta. In sedaj je isti gospod Schlunder zopet pri nas. V pokoju je sicer, ali vendar poučuje našo mladino. Otroci ga ljubijo in spoštujejo. Želimo, da bi mu bilo dano, da bi še mnogo let vzgajal naše otročiče.

Da se povrnemo k slavnosti blagoslovljenja temeljnega kamena novemu šolskemu poslopiju! Ko je bilo blagoslovljenje dovršeno, je spregovoril go-

spod župnik: »Z Bogom začni vsako delo, da bo dober uspeh imelo! Tako želim, da bi se godilo tudi s tem poslopijem«.

Vsi pričujoči so vskliknili: »Bog daj!«

Bog daj, da bi to delo bilo koristno našim potomcem. Saj nas bo stalo obilo truda in stroškov v teh revnih časih, v teh slabih letinah.

Slednjič se je obrnil g. Andrej Koterle do šolske mladine: Kar ste videli sedaj in kar se je godilo pred Vašimi očmi, to nas bode stalo veliko truda in denarja. Nikar ne pozabite te lepe slavnosti. V poznih letih vaših še, ko nas že ne bode več med vami, naj vam bode v spominu! Tišina je vladala ob teh besedah in vsem se je videlo na obrazih, da so ganjeni do srea.

Koroški novičar. Dne 22. m. m. je gorelo v vasi Gorje. Pogoreli so trije posestniki. Požar je napravil mnogo škode. Svojo sestro je ustrelil na pustno nedeljo 16-letni sin lovea Rantnika v Dolih nad Celovecem. Fant si je proti volji svojega očeta bil kupil revolver. Oče mu ga je vzel in ga shranil v omaro. Omenjega dne pa je pustil omaro odprto in fant je vzel revolver, hoté ga pokazati sestri. O tem pa se je orožje sprožilo in krogla je zadela njegovo lastno sestro, ki je bila takoj na mestu mrtva. Nesrečni oče je zblaznel, ko je zagledal svojo ustreljeno hčerko. — Na dopolnilni volitvi za koroški deželni zbor iz skupine velikega posestva je bil 18. februv. izvoljen štrassburški župan Garton, zagrižen nemški nacijonalec. — Pri Labudu se je obesil 16-letni pastir Tomaž Urak. Zoper železnico Sinčavas — Železna Kaplja se je pričelo močno gibanje. Na nekem shodu so sklenili, da se na Dunaj odpošlje deputacija, ki bode protestovala proti gradnji te železnice. — Razpisana je do 10. marca služba šolskega voditelja v Železni Kaplji.

„Marameo“. Po Gorici se še vedno prepeva hujskajoča in za Slovence žaljiva pesem »Marameo«, da-si jo je že prepovedala policija. Ali še ne bode konca temu lahonskemu ščuvanju?

Brzojavna postaja v Zdravščini. Dne 1. marca t. l. se je odprla v Zdravščini, političnem okraju Gradiške, nova samostojna brzojavna postaja z omejeno dnevno službo.

Zgorela. Iz Žetal v Ptujskem okraju na Štajerskem pišejo: Pred nekaj dnevi je osemletna hčerka gostilničarja Krušiča pasla svinje na pašniku blizu domače hiše. Pastirji so si kurili. Slučajno je prišla deklica tako blizu ognja, da se ji je vnela obleka. Nesrečni otrok je bil nakrat ves opečen in v dveh urah je v neizrečenih bolečinah izdihnil svojo mladost.

Zapuščena — zblaznela. Zakonska C. sta bila šla v Aleksandrijo (v Egipt) iskat kruha. Tam pa je on našel »drugo« in se zgubil žnjo »Bog ve kam«. Zapuščena žena si je vzela stvar tako k sreči, da se jej je jelo mešati v glavi. Včeraj so jo doveli v Trst ter jo oddali v bolnico na opazovanje.

6-letna deklica v plamenu. Kmet Alojzij Sabčič od sv. Marije Magdalene Zgornje se je bil nekoliko oddaljil iz svoje hiše, pustivši tam svoje tri otročiče. Hkratu je začul grozen krik in jok. Hitel je v hišo in — o groza — videl je, kako se mala deklica valja po tleh in v plamenu. Prestrašeni oče se je vrgel na otroka in posrečilo se mu je, udušiti ogenj. Ali otrok je bil že grozno opečen. Pa tudi oče se je opek. Oba so odvedli v bolnico. Za očeta ni nevarnosti, otrok pa je umrl v groznih bolečinah.

Različne vesti.

Milijarda minut. Radi bližnjega začetka 20. stoletja se opozarja na neko okolnost, na katero pač misli malo ljudi. To je namreč dejstvo, da se v tej dobi dovrši prva milijarda minut od početka našega računanja časa. Po površnem računu se to izvrši l. 1902 dne 30. aprila o 10. uri in 40 minut zvečer.

Leto 1900 v poštnem pečatu. Znano je, da je navada na poštah vseh dežel, da se rabijo v pečatih dve poslednji številki letnice. Leta 1900 nastane vprašanje, kako številko naj rabijo v pečatu, ker sta zadnji dve številki te letnice — ničli. Na posebno vprašanje na kompetentnem mestu se je pojasnilo, da je bilo to vprašanje rešeno že l. 1897.

na mednarodnem poštnem kongresu v Washingtonu. Na predlog odposlancev iz Nemčije se je namreč določilo, da se bodeti obe zadnji številki rabili z dvema črticama. Prihodnjega leta bodo torej vsi poštni pečati imeli kakor letnico številki oo".

Ženski volilni odbor. V Ljubljani bodo kmalo volitve v občinski zastop. Vsled tega se je tam postavil volilni odbor, v katerem so same ženske. Ta odbor je izdal volilni poziv, ki z gorečimi besedami pozivlje na »skupno delovanje«. V Ljubljani je nič manj nego 1700 žensk, ki so davkoplačevalke in imajo volilno pravico.

Brzjavna in telefonična poročila. (Zadnje vesti.)

Dunaj 3. V današnji seji deželnega zbora so predlagali antisemitski poslanci, naj se prepove poročevalec »N. Fr. Presse« prihajati na tribino novinarjev. Deželni maršal je izjavil, da tega predloga ne more dati na glasovanje. Liberalni poslanci so zapustili dvorano.

Budimpešta 3. Današnja zbornica poslancev se je vršila mirno. Več opozicijskih govornikov je izjavilo, da odstopajo od svojih predlogov, stavljenih za časa prejšnje vlade. Na to se je vršila razprava o proračunskem provizoriju. Rečeni provizorij se je vsprejel tudi v podrobni razpravi.

Rim 3. Papež je spal danes do 9. ure. Zdravniki so izdali sporočilo, da je splošno stanje dobro. Hranjenje je zadostno. Papež je v najboljšem dušnem razpoloženju. Ker sta mu zdravnika očitala, zakaj je včeraj ustal, ju je zavrnil: »Se svojimi prepovedmi postaneja še moja tirana«. Ko je dr. Lapponi zapuščal Vatikan, je zaukazal strogo, naj ne pušajo nikogar v sobo papeževo. Niti njegovim vnukom ni bil dovoljen vstop.

Danes so bili zaprti vsi cerkveni uradi, povodom obletnice kronanja. Brzjavk je došlo toliko, da mnogo istih niti niso odprli. Papež je ganjen, zlasti na zanimanju od strani vladarjev za njegovo osebo.

Dunajska borza dne 3. marca.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju . . .	101.25	101.30
" " v srebru . . .	101.05	101.05
Avstrijska renta v zlatu . . .	120.20	120.15
" " v kronah 4% . . .	101.55	101.50
Kreditne akcije . . .	369.60	369.25
London 10 Lsr.	120.45	120.45
20 mark	11.78	11.78
Napoleoni	9.55 1/2	9.55 1/2
100 italijanskih lir	44.25	44.20

Najnovejša trgovinska vest.

New-York 2. marca (Izv. brzjav.)

Pšenica 85 1/2, za mare 83 1/4, za maj 77 1/2, za juli 75 5/8, za mare 43. Koruza za maj 41 3/8. Mast 560.

TEODOR SLABANJA

srebrar

ulica Morelli 12 v GORICI ulica Morelli 12

priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom svojo delavnico za izdelovanje **cerkvene posode in orodja. Staro blago** popravi, pozlati in posrebrja v ognju po najnižji ceni. Da si pa zamorejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to zgoraj omenjeni stem, da jim je pripravljen napravljati blago, ako mu potem to izplačujejo na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Pošilja vsako blago poštne prosto!

M. Aite

(prej Aite & Zadnik) Razprodaja vse blago v zalogi po znižanih cenah.
Via Nuova ogel ulice S. Lazzaro.

URAR

sposoben v popraviljanju vsakovrstnih ur, se priporoča sl. slovanskemu občinstvu Trsta in okolice.

Friderik Colja,

raznašalec „Edinosti“ in vratar,
Via Solitario št. 8.

Kolesar, a ne prodajalec naj sodi o kolesu!

Kdor želi omisliti si v resnici

kolo najboljše vrste
od sloveče avstrijske znamke

„Styria“ in  „Styria“ original

— naj se obrne do —

L. Colobig v Trstu,

Via del Torrente števil. 10.

Jedini in glavni zastopnik za:

Trst, Primorsko in Dalmacijo.

PRSNÍ PRAH (prah za izvoščake)

(ne kašljaj).

najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, zaslišanju, nahodu in drugim kataralnim afekcijam.

Škatljica z navodilom po 30 novč. Dobiva se jedino v

lekarni PRAXMARER, „Pri dveh zamorcih“

občinska palača, Trst.

Zunanje naročbe izvršujejo se obratno pošto.

Slovenke, ko se vračate domov

oglejte si

pekarijo na Riborgo

pred šolo

Frščen kruh, fine moke, frščno in kuhano maslo, ukusne pastete. Vse po ceni!

Sprejema kruh v peko. Naročeno donaša se domov.

Odjemalci na debelo dobi odbitek

Priporoča se za obilna obiskovanja

Ivan Šušteršič.

Nova centralna čevljarnica

v Trstu.

Via Maleanton št. 2.

Bogat izbor čevljev

za gospode, gospe in otroke.

Delo solidno, trpežno in po mogočih konkurenčnih cenah.

Kašelj, hripavost in prsni katar

ublažuje in zdravi

pravi planinski kašelj olajšajoči sok

z „Deželne lekarne pri Mariji Pomagaj“ M. Leusteka v Ljubljani.

Cena 1 steklenice 50 novč. Razpošilja se z obratno pošto najmanj 2 steklenici.

„Viktorija“ moderci

za gospe in gospice



Epo 50, 70 novč., 1 gld., 1-25, 1-30, 1-50, 1-80, 2-20, 3-—, in 4-20.

Velik izbor

vseh predmetov za pomlad in leto

volneno blago, perkal za obleke in srajce, efr in oxford, lawn-tennis, satineta gladki, tiskani in mrežasti, sakovratni svileni predmeti za obleke in kinčanje, velik izbor lpek, trakov, zavratnikov, modnih specijalitov vsake vrste rokavic iz svile, nitij in kože, dežnikov.

Velik izbor perila dobiva se v manufakturnej zalogi

JAKOBA KLEMENCA

V TRSTU, — ulica sv. Antona št. 1. — V TRSTU

Na zahtevanje

e dopošljejo se uzorci z dotičnimi cenami poštne prosto

„Hôtel Nazionale“

v Trstu

v ulici Vienna št. 4.



se nahaja v bližini kolodvora južne železnice, pristanišč, poštne in brzojavne urada ter je popolnoma prenovljen. Sobe se oddajajo po 80 kr. in naprej.

Postrežba najtočnejša. Govori se slovenski in hrvatski. Iznemik je dalmatinski Hrvat. Za obilni obisk se priporoča adani.

Josip Serdarović.

Pserhofer-jeva

lekarna „Pri zlatem državnem jabolku“

na Dunaju L. Singerstrasse števil. 15.

J. Pserhoferjeve čistilne kroglice

so davnoskušeno, lahkočištilna od več zdravnikov občinstvu priporočano domače sredstvo.

Te kroglice so iste, poznane pri občinstvu že več desetletij pod imenom „J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“ ter se izdelujejo pristne jedino v lekarni „Pri zlatem državnem jabolku“, Dunaj I, Singerstrasse št. 15.

Teh kroglice stane: jedna škatljica s 15 kroglicami 21 nč., jeden zavitek z 6 škatljicami 1 gld. 5 nč. Ako se znesek predplača, stane a poštino vred: 1 zavitek kroglice 1 gld. 25 nč., 2 zavitka 2 gl. 30 nč., 3 zavitki 3 gl. 35 nč., 4 zavitki 4 gl. 40 nč., 5 zavitkov 5 gl. 20 nč., 10 zavitkov 9 gl. 20 nč. (Manje od jednega zavitka se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pserhoferjeve čistilne kroglice“.

In paziti je, da ima pokrov vsaki škatljici listi podpis J. Pserhofer v ručeh pismenih, katerega je videti na navodilu za porabo.

J. Pserhoferjev balzam za ozeblino, 1 posodica 40 nč., prosto poštne 65 nč.

J. Pserhoferjev trpotčev sok, za lečenje sliza 1 steklenica 50 novč.

J. Pserhoferjev balzam za goltanec, 40 novč. poštne prosto 65 nč.

Stoll-ovi kola-preparati, izborno krepilno sredstvo za želodec in živce, 1 liter kolavina ali eliksirja 3 gld., pol litra 1 gl. 60 nč., četrt litra 85 nč.

J. Pserhoferjeva grenka tinktura za želodec (prej imenovana življenska esenca). Rahlo raztopljajoče sred-

stvo, ki upliva krepilno na želodec pri zabasnanju, 1 bočica 22 nč., 1 duet 2 gld.

J. Pserhoferjevo mastilo za rane, 1 steklenica 50 novč.

J. Pserhoferjeva tanokininska pomada pospešuje rast las, jedna škatljica 2 gld.

Ranocelni obliž od pok. prof. Steudel-a, 1 lonček 50 nč. prosto poštne po 75 nč.

Universalna čistilna sol A. W. Bullricha domače sredstvo proti posledicam

slabe prebave, jeden omot 1 gl.

Razven imenovanih izdelkov so deloma v zalogi vse v avstrijskih listih napovedane tu- in inozemske farmacevtske specijalitete. Na zahtevanje poskrbuje se točno vsako v skladišču ne nahajajoče se blago po nizki ceni.

Razpošiljanja po pošti se vrše točno, a treba je denar doposlati naprej; večja naročila tudi po poštnem povzetju.

Pri pošiljatelj denarja po poštni nakaznici stane porto veliko manj, kakor po povzetju.